

UDSKRIFT
AF
HØJESTERETS ANKE- OG KÆREMÅLSUDVALGS DOMBOG

HØJESTERETS KENDELSE
afsagt fredag den 22. marts 2019

Sag /2018

Anklagemyndigheden

mod

T1

(advokat Ole Schmidt)

I tidligere instanser er afsagt kendelser af Retten i Glostrup den 14. februar 2018 og af Østre Landsret den 5. marts 2018.

I påkendelsen har deltaget tre dommere: Jon Stokholm, Jens Peter Christensen og Lars Hjortnæs.

Påstande

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om, at oplysningerne om placeringen af politiets aflytningsudstyr anses for ikke at være omfattet af forsvarerens adgang til aktindsigt i medfør af retsplejelovens § 729 a, stk. 3.

Indkærede, T1, har nedlagt påstand om stadfæstelse af byrettens kendelse.

Anbringender

Parterne har gentaget deres anbringender.

Højesterets begrundelse og resultat

Efter bestemmelsen i retsplejelovens § 729 a, stk. 3, har forsvareren adgang til aktindsigt i materiale, som er tilvejebragt af politiet til brug for den sag, som sigtelsen eller tiltalen angår. Bestemmelsen må ses i sammenhæng med det generelle objektivitetsprincip, som gælder for

anklagemyndigheden, hvorefter anklagemyndigheden som udgangspunkt er forpligtet til at fremlægge alle oplysninger, der måtte have betydning for skyldspørgsmålet i sagen, uanset om der er tale om materiale, som er tilvejebragt til brug for den konkrete sag eller ej.

Retten kan efter anmodning fra politiet bestemme, at reglerne om forsvarerens og sigtedes ret til aktindsigt skal fraviges, jf. retsplejelovens § 729 c.

Højesteret finder, at oplysningerne om, hvor i den pågældende lejlighed, politiets aflytningsudstyr var placeret, ikke kan anses som materiale, der er indhentet af politiet til brug for straffesagen mod T1 hvorved bemærkes, at oplysningerne ikke indgik i rapportmateriale eller andet, der blev fremlagt under sagen, og at oplysningerne ikke kunne antages at have betydning for afgørelsen af skyldspørgsmålet.

Højesteret finder på den anførte baggrund, at de omhandlede oplysninger ikke var omfattet af forsvarerens adgang til aktindsigt i medfør af retsplejelovens § 729 a, stk. 3.

Med denne begrundelse stadfæster Højesteret landsrettens kendelse.

Efter sagens videregående betydning skal statskassen betale kæremålets omkostninger.

Thi bestemmes:

Landsrettens kendelse stadfæstes.

Statskassen skal betale kæremålets omkostninger.

--oo0oo--

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Højesteret, den 22. marts 2019.

Anja Mark Nielsen
kontorfuldmægtig

UDSKRIFT
AF
ØSTRE LANDSRETS RETSBOG

Den 5. marts 2018 holdt Østre Landsret møde i retsbygningen, Bredgade 42, København.

Som dommere fungerede landsdommerne Henrik Gam, Taber Rasmussen og Julie Skat Rørdam, førstnævnte som rettens formand.

Der foretoges

21. afd. nr. S -18:

Anklagemyndigheden

mod

1) T1 – Navneforbud

Født oktober 1988

(advokat Ole Schmidt, besk.)

2) T2 – Navneforbud

Født maj 1993

(advokat Ulrik Sjølin Pedersen, besk.)

3) T3 – Navneforbud

Født november 1980

(advokat Thorkild Høyer, besk.)

4) T4 – Navneforbud

Født november 1993

(advokat Peter Secher, besk.)

5) T5 – Navneforbud

Født juli 1998

(advokat Per Heinrich Bengtsson, besk.)

6) T6 – Navneforbud

Født december 1997

(advokat Michael Harms, besk.)

7) T7 – Navneforbud

Født august 1988

(advokat Charlotte Møller Larsen, besk.)

8) T8 – Navneforbud

Født december 1985

(advokat Peter Ølholm, besk.)

9) T9

Født november 1990

(advokat Jane Ranum, besk.)

Ingen var indkaldt eller mødt.

Det tidligere fremlagte var til stede.

Anklagemyndigheden har kæret Glostrup Rets kendelse af 14. februar 2018, hvorefter politiet til forsvarerne skal udlevere oplysning om, hvor i lejligheden Vej 1, aflytningsudstyr var placeret i perioden 16. marts 2017 til 10. maj 2017 ved angivelse af rum samt hvor i rummet, udstyret var placeret ved angivelse af flade: ”loft”, ”væg” eller ”genstand i rummet”.

Kæremålet er tillagt opsættende virkning.

Anklagemyndigheden har principalt gjort gældende, at oplysninger om placering af aflytningsudstyr er helt generelle og fortrolige oplysninger, som ikke er omfattet af forsvarerens aktindsigt, idet de ikke er tilvejebragt til brug for den sag, som tiltalen angår, og dermed ikke har betydning for forsvaret i den konkrete sag, jf. retsplejelovens § 729 a, stk. 3. Subsidiært, at oplysninger om placering af aflytningsudstyr er fortrolige oplysninger om politiets efterforskningsmetoder, som er undtaget fra forsvarerens aktindsigt, jf. retsplejelovens § 729 c, stk. 1, nr. 6.

Den for tiltalte T1 beskikkede forsvarer, advokat Ole Schmidt, har støtte for sin påstand om stadfæstelse, subsidiært hjemvisning, gjort gældende, at retsplejelovens § 729 c, stk. 3, omfatter alt materiale, der er tilvejebragt, hvorfor der ikke er hjemmel til afvise at give oplysninger om aflytningsudstyrets placering, medmindre oplysninger ifølge andre bestemmelser er undtaget fra forsvarerens ret til aktindsigt. Det, der er undtaget efter retsplejelovens § 729 c, stk. 1, nr. 6, er den mere tekniske side af f.eks. aflytningsudstyr. Der er her ikke tale om de tekniske sider af, hvordan aflytningsudstyret fungerer, men alene om, hvor udstyret er placeret. Da anklagemyndigheden gør gældende, at de bankelyde, der høres på lydoptagelserne, er et indicium, der vil blive anvendt i proceduren, er betingelsen i retsplejelovens § 729 c, stk. 2, hvorefter undtagelsen fra aktindsigt ikke må give anledning til væsentlige betænkeligheder for varetagelsen af forsvaret, ikke opfyldt. Såfremt der skal træffes afgørelse om undtagelse fra aktindsigt, skal der beskikkes en advokat efter retsplejelovens § 729, stk. 5, og spørgsmålet må i givet fald hjemvises til byretten med henblik herpå.

Efter votering afsagdes

k e n d e l s e :

Det fremgår af retsbogen for 1. februar 2018, at den for tiltalte T1 beskikkede forsvarer, advokat Ole Schmidt, har anmodet om at få oplyst, hvor mikrofonen var placeret i lejligheden. Landsretten finder, at forsvarerens anmodning i sin realitet må anses at vedrøre fortrolige oplysninger om politiets efterforskningsmetoder, som – hvis de allerede forelå – ville være undtaget fra aktindsigt.

Landsretten bemærker herved, at der ikke er tale om oplysninger af en sådan generel karakter, at de – selv om de ikke fremgår af en egentlig rapport i sagen – ikke måtte anses for at være tilvejebragt til brug for den konkrete sag. Retten til aktindsigt kan efter retsplejelovens § 729 c, stk. 1, nr. 6, begrænses, hvis det er påkrævet af hensyn til beskyttelse af fortrolige oplysninger om politiets efterforskningsmetoder. Der skal ved bedømmelsen heraf lægges vægt på, om oplysningen er almindeligt kendt, og om politiet har en særlig interesse i at holde oplysningen hemmelig. Efter det fremkomne kan det ikke lægges til grund, at den nærmere tekniske og praktiske fremgangsmåde ved politiets placering af aflytningsudstyr er almindeligt kendt, og det findes af hensyn til den fremtidige benyttelse af efterforskningsmetoden påkrævet at undtage oplysningerne herom fra aktindsigt. Henset hertil

Udskrift af retsbogen

Den 14. februar 2018 kl. 13.00 blev retten sat af dommerfuldmægtig Birgit Skriver med domsmændene Pia Kofoed, Evald Jørgensen og Susanne Grove.

Retsmødet var offentligt.

Rettens nr.

Politiets nr.

Anklagemyndigheden
mod

T1 - Navneforbud
Født oktober 1988
T2 - Navneforbud
Født maj 1993
T3 - Navneforbud
Født november 1980 ,
T4 - Navneforbud
Født november 1993 ,
T5 - Navneforbud
Født juli 1998
T6 - Navneforbud
Født december 1997 ,
T7 - Navneforbud
Født august 1988
T8 - Navneforbud
Født december 1985 og
T9
Født november 1990

Ingen var mødt.

Retten afsagde

Kendelse

Parternes påstande

Forsvareren for tiltalte T1 , advokat Ole Schmidt, har under hovedforhandlingen fremsat anmodning om:

Anklagemyndigheden pålægges at oplyse, hvor rumaflytningsudstyr / mikrofoner i lejligheden Vej 1 , eksakt var placeret ved markering på plantegning over lejligheden.

Anklagemyndigheden har påstået, at forsvarernes anmodning ikke imøde-

kommers.

Advokat Ole Schmidt har henledt rettens opmærksomhed på bestemmelsen i retsplejelovens § 729 c, stk. 5.

Oplysninger i sagen

Anklageskriftet vedrører i forhold 1 indsmugling, opbevaring og videreoverdragelse af kokain for ikke under 2,5 millioner kroner svarende til ikke under 7,14 kg kokain. De tiltalte T1, T2, T3, T4 og T5 er tiltalt i forening. Øvrige forhold vedrører tiltalte T6's påståede opbevaring af kokain, tiltalte T7' og T8's påståede modtagelse af kokain og efterfølgende videreoverdragelse heraf mv.

De tiltalte T1 og T7 har oplyst, at de er medlemmer af motorcykelklubben .

Bevisførelsen består ud over de tiltaltes forklaringer af telefonaflytninger, videoovervågninger samt rumaflytninger på adressen Vej 1, hvor tiltalte T1 opholdt sig, og hvor tiltalte T9 havde adresse. Desuden diverse kriminaltekniske og retskemiske erklæringer og vidneforklaring fra påståede købere af kokain samt polititjenestemænd mfl.

Forsvarerne har efter det oplyste fået udleveret hele aflytnings- og overvågningsmaterialet samt en liste over de elementer fra materialet, som anklagemyndigheden har ønsket at dokumentere. For så vidt angår rumaflytning af Vej 1 drejer det sig om aflytningsresultater i perioden 16. marts 2017 til 10. maj 2017, hvor de fleste af de tiltalte blev anholdt.

Hovedforhandlingen er fastsat til 20 retsdage fra den 16. januar 2018 til den 21. marts 2018. Dokumentation af rumaflytningerne blev påbegyndt den 1. februar 2018 og fortsatte den 6. og 7. februar 2018. Efter anklagemyndighedens tidsplan skal dokumentationen af blandt andet rumaflytninger fortsætte den 27. februar 2018, hvorefter vidner er indkaldt. Anklageren forventer, at dokumentation af blandt andet rumoptagelserne vil fortsætte efter vidneførelsen.

Den 1. februar 2018 bemærkede advokat Ole Schmidt, at han ønskede oplyst, hvor mikrofonen var placeret i lejligheden, for at kunne imødegå anklagerens synspunkter om "bankelyden".

Anklageren bemærkede senere samme dag, at hun havde fået oplyst, at politiet anser placeringen af mikrofonerne i lejligheden for at være omfattet af efterforskningshemmeligheden.

Den 2. februar 2018 bebudede advokat Ole Schmidt, at han ville anfægte po-

litiets opfattelse af, at placering af mikrofonerne anvendt til rumaflytning i Vej 1 er omfattet af efterforskningshemmeligheden. Han sendte den 5. februar 2018 processkrift om emnet.

Spørgsmålet blev forhandlet på retsmødet den 6. februar 2018, og retten meddelte den 7. februar 2018, at kendelse om spørgsmålet afsiges den 14. februar 2018.

Parternes synspunkter

Advokat Ole Schmidt har i sit processkrift af 5. februar 2018 blandt andet anført, at:

”Det må formodes, at anklager vil afvise at udlevere oplysningerne under henvisning til beskyttelse af fortrolige oplysninger om politiets efterforskningsmetoder, RPL. 729 c stk. 1, nr. 6.

I den forbindelse anføres det, at det alene er selve placeringen af aflytningsudstyret / mikrofonerne der efterlyses. Det drejer sig ikke om de tekniske detaljer om, hvordan det fungerer, hvor meget det fylder, hvorledes det rent faktisk placeres etc. etc.

RPL. § 729 c er indsat ved lov nr. 215 af 2004. Forslaget til bestemmelsen blev fremsat i 1.

Folketingssamling den 8. oktober 2003, som nr. 23, og i bemærkninger til bestemmelsen henvises der til, at den med enkelte redaktionelle ændringer svarede til den nu tidligere 745 b. Der er ikke i bemærkningerne nogen fortolkningsbidrag til, hvorledes § 729 c stk. 1, nr. 6 i øvrigt skal fortolkes.”

Advokat Ole Schmidt har henvist til afgørelserne trykt i UFR 2004.1887 H, UFR 2008.2071 Ø og UFR 2013.2102 H.

Advokat Ole Schmidt har videre blandt andet gjort gældende:

”Det gøres gældende, at der først og fremmest skal skelnes mellem tiden før hovedforhandlingens indledning og tiden efter hovedforhandlingens indledning.

Udgangspunktet er, at forsvareren skal gøres bekendt med alt materiale, der er fremskaffet af politiet under efterforskningen, jf. herved RPL. § 729 a stk. 3. Hertil knyttes nogle nærmere opregnede undtagelser, dels RPL. § 729 a stk. 4, hvor forsvareren pålægges ikke at omtale / vise det til klienten, og dels RPL. § 729 c, der angiver 6 specifikke omsændigheder, der betyder, at forsvareren og den sigtede / tiltalte afskæres fra at se beviser.

Denne sag vedrører i RPL. § 729 c stk. 1, nr. 6, altså om, hvor rumaflytningen / mikrofonerne er placeret i lokaliteterne.

Det gøres gældende, at bestemmelsen kan anvendes under efterforskningen, men ikke efter at hovedforhandlingen er indledt. I denne konkrete sag er bestemmelsen således ikke anvendelig. Der kan i den forbin-

delse også henvises til RPL. § 729 c stk. 4, 2. led.

...

Når forsvareren ikke har nærmere kendskab til det, der anmodedes om, vil det være umuligt for forsvareren at dokumentere, at det kan have betydning for skyldsspørgsmålet og / eller strafudmålingen, ligesom det også vil være umuligt for forsvareren at dokumentere, at det er af væsentlig betydning for varetagelsen af forsvaret.

Det kan kun forstås på den måde, at anklager skal dokumentere / bevise, at det der nægtes udleveret, ikke har betydning for vurdering af skyldsspørgsmålet og / eller strafudmålingen, ligesom anklageren også skal dokumentere / bevise, at det ikke kan få betydning for varetagelsen af forsvaret.

I den konkrete sag høres der på en rumaflytning "bankelyde". Såfremt anklageren vil påstå at de involverede f.eks. er i gang med at "cutte" narkotika, har det væsentlig betydning til vurdering heraf at vide, hvor aflytningsudstyret / mikrofonerne er anbragt. Hvis man i den tænkte situation forestiller sig, at udstyret er anbragt over køkkenbordet, kan lydene lige så godt stamme fra almindelig husholdningsarbejde, som f.eks. at snitte grøntsager etc.

Når Retten skal vurdere om RPL. § 729 c stk. 1, nr. 6 skal finde anvendelse, skal Retten tillige ind i en vurdering efter RPL. § 729 c stk. 2, idet Retten ikke kan anvende RPL. § 729 c stk. 1, nr. 6, såfremt væsentlige betæneligheder for varetagelsen af forsvaret foreligger, det fremgår bl.a. af ordet "... påkrævet..." i RPL. § 729 c stk. 1 in fine."

Advokat Peter Secher har som forsvarer for tiltalte T4 supplerende anført, at det efter anklagerens spørgsmål til de tiltalte er klart, at anklagemyndigheden anser "bankelydene" for at være inkriminerende for de tiltalte. Forsvarerens opgave er herefter at belyse, at lydene ikke inkriminerer de tiltalte. Anklagemyndigheden har endnu ikke afsløret, hvordan man mener, lydene inkriminerer de tiltalte, men forsvarets mulighed for at kunne imødegå anklagemyndighedens synspunkt har betydning for varetagelse af tiltaltes forsvar. Advokat Secher har særligt henvist til UFR 2013.2102 H.

Øvrige forsvarere har ikke haft bemærkninger.

Anklagemyndigheden har anført, at oplysningerne om hvilke rum og placering i rummene er fortrolige oplysninger, der i øvrigt ikke er nedfældet i nogen politirapport, og som heller ikke har betydning for forsvaret. Om hvad de enkelte bankelyde er eller ikke er, er efter anklagemyndighedens opfattelse et procedurespørgsmål, som retten må vurdere bevisvægten af sammen med de øvrige beviser, der er fremkommet under sagen. Anklagemyndigheden har henvist til afgørelsen i U.2008. 2071 Ø.

Parterne er enige om, at bevisførelsen kan fortsætte, mens retten afgør spørgsmålet om mikrofoners placering.

Retten bemærkninger

Retten bemærker indledningsvist, at retten har besluttet ikke at beskikke en særlig advokat, jf. retsplejelovens § 729 c, stk. 5 for *de sigtede*. Tiltale er rejst ved anklageskrift af 21. september 2017. Samtlige tilvejebragte oplysninger i sagen er udleveret til forsvarerne, der alle har haft lejlighed til at udtale sig om tvisten. En særligt beskikket advokat vil på nuværende tidspunkt, hvor hovedforhandlingen er påbegyndt og alle oplysninger og synspunkter er kendt af alle, ikke kunne tilføre sagen eller de tiltaltes retssikkerhed yderligere.

Retten bemærker videre, at bestemmelserne i retsplejelovens § 729 ff findes i kapitel 66 "Sigtede og hans forsvar", der er placeret i fjerde bog om straffetsplejen, første afsnit "Almindelige bestemmelser. I overensstemmelse hermed og under henvisning til bemærkningerne til lovforslag nr. 23/2003-1, der førte til, at bestemmelserne blev placeret i kapitel 66 ("Herved understreges, at de foreslåede regler i §§ 729 a-729c om verserende straffesager gælder under hele sagens forløb, herunder under en eventuel anke."), lægger retten til grund, at bestemmelserne finder anvendelse under hele straffeprocessen.

Retten bemærker videre, at anklagemyndighedens oplysning om, at de begærede oplysninger ikke er tilvejebragt til brug for sagen i form af en rapport eller andet skriftligt materiale, ikke findes at medføre, at anmodningen allerede af den grund skal afvises.

I afgørelsen trykt i U2008.2071 tog Østre Landsret stilling til, at forsvarerens anmodning om at få oplyst placeringen af et aflytnings- og overvågningsudstyr samt om udstyret havde været tilset i forløbet, ikke kunne imødekommes, jf. retsplejelovens § 729 c, stk. 1, nr. 6. Oplysningerne forelå ikke nedfældet i rapportform, men forsvareren havde fået udleveret en rapport om andre forhold vedrørende aflytningen. Landsretten og byretten henviste desuden til, at udeladelse af oplysningerne ikke gav anledning til væsentlige betænkeligheder for varetagelse af tiltaltes forsvar, jf. retsplejelovens § 729 c, stk. 2. Det fremgår imidlertid af afgørelsen, at forsvareren tillige havde anmodet om oplysninger om arten af udstyret, om der løbende havde været telefonforbindelse eller lignende med udstyret, og om der hos politiet var registreret overvågnings- eller aflytningsresultater. Dette spørgsmål blev ikke behandlet af landsretten, da byretten ikke havde taget stilling til det. Forsvareren havde overfor landsretten argumenteret med, at også disse oplysninger havde bevismæssig betydning, idet tiltalte navnlig var interesseret i at få oplyst, hvilke – om nogen – personer, der var blevet registreret ved hjælp af udstyret.

Retten finder på denne baggrund ikke, at det i retspraksis skulle være fastslået, at forsvarerne i enhver situation er afskåret fra at få visse oplysninger om placering af aflytnings- eller overvågningsudstyr under henvisning til politiets efterforskningshemmelighed, eller at oplysningerne altid må anses for at være uden betydning for forsvaret og derfor kan hemmeligholdes efter § 729 c,

stk. 1, nr. 6.

Retten er imidlertid enig med anklagemyndigheden i, at oplysninger om den praktiske gennemførelse af rumaflytning som udgangspunkt er omfattet af politiets efterforskningshemmelighed.

Når retten skal afveje, om forsvarerne i denne konkrete sag, alligevel skal meddeles de oplysninger, der er fremsat anmodning om, indgår på den ene side spørgsmålet om oplysningerne er almindeligt kendte og på den anden side politiets særlige interesse i at holde oplysningerne hemmelige. Desuden skal retten vurdere, om oplysningerne er uden betydning for skyldsspørgsmålet eller strafudmålingen i sagen, jf. retsplejelovens § 729 c, stk. 2 og Højesterets bemærkninger gengivet i U 2013.2102.

Retten finder, at de oplysninger, som anmodningen vedrører, ikke kan anses for at være uden betydning for skyldsspørgsmålet eller strafudmålingen i sagen. Retten henviser herved til, at lydene er gengivet i de fremlagte afskrifter af rumaflytningen, til at lydene høres på de afspillede rumaflytninger, og til at anklageren har stillet spørgsmål til de tiltalte herom den 1. februar 2018. Anklageren har desuden henvist til, at vurderingen af bankelydene netop er et ”procedurespørgsmål, som retten må vurdere bevisvægten af...” uden anklageren endnu har oplyst, hvilken betydning anklageren tillægger lydene.

Retten lægger umiddelbart til grund, at det er almindeligt kendt, at rumaflytning sker ved at politiets teknikere placerer elektronisk udstyr af en eller anden art i det eller de rum, der skal aflyttes. Desuden må det antages at være almindeligt kendt, at placeringen sker, så de personer, der færdes i rummet, ikke umiddelbart kan se/opdage udstyret.

Retten lægger efter de dokumenterede fotos til grund, at aflytningsudstyret i denne sag var placeret i en almindelig, møbleret beboelseslejlighed med formentlig entre, stue, køkken, bad og to værelser. Retten bemærker herved, at den afsluttede aflytning foregik i et privat hjem, der var beboet og benyttet af de tiltalte i sagen.

Det er i U2008.2071 refereret, at lovbemærkningerne forudsætter, at de mere tekniske oplysninger om aflytningsudstyret ofte er omfattet af politiets efterforskningshemmelighed og uden betydning for forsvaret.

De oplysninger, som advokat Ole Schmidt har anmodet om, findes i et vist omfang at kunne afsløre tekniske oplysninger om aflytningsudstyret, hvis anmodningen imødekommes som fremsat. Ved eksakt at oplyse, hvor udstyret var placeret ved markering på en plantegning, finder retten, at de tiltalte eller andre vil få mulighed for at undersøge den angivne placering og derved kunne udlede diverse information for eksempel om, hvordan udstyret havde været placeret, udstyrets størrelse og nærmere funktion samt politiets praksis ved placering af udstyr. Retten finder derfor, at den eksakte placering ved

markering på en plantegning er omfattet af politiets særlige interesse i hemmeligholdelse.

Imidlertid findes politiets interesse ikke i denne sag at burde udstrækkes til at angå alle oplysninger om udstyrets placering. Retten pålægger derfor politiet at oplyse, i hvilke rum der var placeret aflytningsudstyr samt hvor i rummet, udstyret var placeret ved angivelse af flade: "loft", "gulv", "væg" eller "genstand i rummet".

Med denne begrænsning tager retten forsvarerens anmodning til følge, jf. herved retsplejelovens § 729 c, stk. 1, nr. 6.

Thi bestemmes:

Politiet skal til forsvarerne udlevere oplysning om, hvor i lejligheden Vej 1 , aflytningsudstyr var placeret i perioden 16. marts 2017 til 10. maj 2017 ved angivelse af rum samt hvor i rummet, udstyret var placeret ved angivelse af flade: "loft", "gulv", "væg" eller "genstand i rummet".

Sagen udsat til fortsat hovedforhandling den 27. februar 2018.

Retten hævet.

Birgit Skriver
dommerfuldmægtig

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Retten i Glostrup, den 14. februar 2018

Karina Joconde
kontorfuldmægtig

Højesteret
Prins Jørgens Gård 13
1218 København K

RIGSADVOKATEN
FREDERIKSHOLMS KANAL 16
1220 KØBENHAVN K

TELEFON: 7268 9000
FAX: 7268 9004
E-MAIL: RIGSADVOKATEN@ANKL.DK
www.anklagemyndigheden.dk

DATO 22. juni 2018

JOURNAL NR.

SAGSBEHANDLER: ARI/

Højesteretssag nr. /2018 – T1 m.fl.

KÆRESKRIFT

Ved brev af 11. juni 2018 har Højesteret anmodet om en udtalelse i anledning af, at Procesbevillingsnævnet den 9. maj 2018 meddelte anklagemyndigheden tilladelse til at kære Østre Landsrets kendelse af 5. marts 2018 til Højesteret.

Anklagemyndighedens påstand er stadfæstelse af Østre Landsrets kendelse, dog således at der som hjemmel for at undtage oplysningerne om placeringen af politiets aflyningsudstyr alene henvises til retsplejelovens § 729 a, stk., 3.

Det er således anklagemyndighedens opfattelse, at sådanne oplysninger ikke er omfattet af forsvarernes almindelige adgang til aktindsigt efter retsplejelovens § 729 a, stk. 3.

1. Sagens faktiske omstændigheder

Den 28. februar 2017 afsagde Københavns Byret kendelse om, at der kunne foretages rumaflytning på adressen Vej 1 , , som bl.a. T1 havde rådighed over.

Indgrebet blev iværksat den 28. februar 2017 og ophørte den 11. maj 2017, jf. Københavns Byrets kendelse af 23. maj 2017.

Ved anklageskrift af 21. september 2017 rejste Københavns Politi tiltale mod 9 personer, heriblandt T1 for bl.a. indsmugling, videresalg m.v. af ikke under 7 kg. kokain, jf. straffelovens § 191.

Hovedforhandlingen i sagen blev indledt ved Retten i Glostrup den 16. januar 2018, og der blev afsagt dom i sagen den 28. marts 2018. T1 blev i den forbindelse straffet med fængsel i 7 år samt udvist betinget. Dommen er i forhold til T1 anket af Statsadvokaten i København med påstand om, at bestemmelsen om udvisning gøres ubetinget.

Retten lagde ved strafudmålingen vægt på, at T1 var fundet skyldig i indførsel og videresalg af mere end 4 kilo kokain af høj renhed over en længere periode med mange involverede aftagere imod et meget stort beløb og den overordnede og koordinerende rolle, som han havde spillet.

Bevisførelsen i retten bestod bl.a. af telefonaflytninger, videoovervågning, rumaflytninger af lejligheden Vej 1, i , samt ransagninger foretaget i lejligheden, hvorunder der bl.a. blev fundet store pengebeløb, digital vægt, pølsemandsposer, regnskabsbog og ca. 800 gram kokain.

Af rumaflytningerne fremgik samtaler mellem flere af de tiltalte. I forbindelse med nogle af aflytningerne kunne der i baggrunden høres bankelyde.

Lejligheden Vej 1 i , var i gerningsperioden beboet af tiltalte T1 og hans kæreste.

Under hovedforhandlingen fremsatte T1's forsvarer, advokat Ole Schmidt, begæring om, at Københavns Politi blev pålagt at oplyse, hvor i lejligheden aflytningsudstyret var placeret. Advokaten anførte i denne forbindelse, at oplysningen herom var vigtig, for at forsvaret kunne vurdere, om de bankelyde der kunne høres, var inkriminerende for de tiltalte. Forsvareren anførte således, at såfremt anklageren ville påstå, at bankelydene stammede fra de tiltaltes arbejde med at "cutte" (bearbejde) narkotika, var det vigtigt for forsvaret at kunne påvise, at bankelydene i lige så høj grad kunne stamme fra almindeligt husholdningsarbejde, som fx at snitte grøntsager, hvilket kunne være tilfældet, hvis aflytningsudstyret var anbragt over køkkenbordet.

Anklagemyndigheden protesterede og henviste til, at oplysninger om, hvor aflytningsudstyret er opsat, er fortrolige oplysninger, som ikke har betydning for forsvaret. Oplysningerne var ikke tilvejebragt til brug for sagen og ikke nedfældet i en politirapport.

Retten i Glostrup bemærkede, at anklagemyndighedens oplysning om, at de begærede oplysninger ikke var tilvejebragt til brug for sagen i form af en rapport eller andet skriftligt materiale ikke fandtes at medføre, at anmodningen allerede af den grund skulle afvises.

På baggrund af afgørelsen i U 2008.2071Ø fandt retten endvidere ikke, at det i retspraksis skulle være fastslået, at forsvarerne i enhver situation var afskåret fra at få visse oplysninger om placering af aflytnings- og overvågningsudstyr, eller at oplysningerne altid måtte anses for uden betydning for forsvaret og derfor kunne hemmeligholdes efter § 729 c, stk. 1, nr. 6.

Retten var enig med anklagemyndigheden i, at den eksakte placering ved markering på en plantegning var omfattet af politiets særlige interesse i hemmeligholdelse. Retten fandt imidlertid ikke, at politiets interesse burde udstrækkes til at angå alle oplysninger om udstyrets placering, og pålagde derfor politiet at oplyse, i hvilke rum der var placeret aflytningsudstyr, samt hvor i rummet udstyret var placeret ved angivelse af flade: "loft", "gulv", "væg" eller "genstand i rummet".

Anklagemyndigheden kærede afgørelsen til landsretten, principalt med påstand om, at oplysninger om placering af aflytningsudstyr er helt generelle og fortrolige oplysninger, som ikke er omfattet af forsvarerens aktindsigt, jf. retsplejelovens § 729 a, stk. 3, subsidiært, at oplysningerne er fortrolige oplysninger om politiets efterforskningsmetoder, som er undtaget fra forsvarets aktindsigt, jf. § 729 c, stk. 1, nr. 6.

Østre Landsret fastslog ved kendelse af 5. marts 2018, at der ikke var tale om oplysninger af en sådan generel karakter, at de - selv om de ikke fremgik af en egentlig rapport i sagen - ikke måtte anses for at være tilvejebragt til brug for den konkrete sag. Landsretten undtog dog konkret oplysningerne fra forsvarerens adgang til aktindsigt i medfør af retsplejelovens § 729 c, stk. 1, nr. 6.

Københavns Politi, Særlig Efterforskning Øst (SEØ), som er politiets særlige enhed øst for Storebælt med særlig fokus på efterforskning mod rocker- og bandemiljøet, har mere generelt oplyst, at opsætning af aflytningsudstyr kræver en højt specialiseret viden, som kun ganske få tekniske medarbejdere i dansk politi er i besiddelse af.

I praksis sker etableringen af en rumaflytning således, at den efterforskende politikreds skaber den fysiske adgang til det sted, aflytningen skal foregå, mens de særlige teknikere

foretager selve opsætningen af aflytningsudstyret. Politikredsens efterforskere vil som udgangspunkt ikke være bekendte med, hvordan og hvor udstyret konkret er sat op.

Når udstyret er opsat, anfører politiet tidspunktet for etableringen af rumaflytningen i selve aflytningsrapporten, men udarbejder ikke i øvrigt en rapport, der beskriver indgrebets praktiske iværksættelse.

2. Det retlige grundlag

2.1. Det følger af retsplejelovens § 780, stk. 1, nr. 2, at politiet kan foretage indgreb i meddelelshemmeligheden ved at aflytte andre samtaler ved hjælp af et apparat (anden aflytning). Indgreb i meddelelshemmeligheden sker efter rettens kendelse, jf. § 783, stk. 1.

2.2. Området for forsvarerens adgang til aktindsigt følger af retsplejelovens § 729 a, stk. 3, 1. pkt., hvorefter forsvareren har adgang til at gøre sig bekendt med det materiale, som politiet har tilvejebragt til brug for den sag, som sigtelsen angår.

Bestemmelsen fik sin ordlyd ved lov nr. 436 af 10. juni 2003 om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Bekæmpelse af rockerkriminalitet og anden organiseret kriminalitet), hvor der i retsplejelovens § 745 blev indført en ny bestemmelse om afgrænsningen af det materiale, der er omfattet af forsvarerens almindelige adgang til aktindsigt.

Indholdet af § 745 blev ved lov nr. 215 af 31. marts 2004 om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love (Offentlighed i retsplejen) flyttet til retsplejelovens § 729 a og § 745 ophævet.

Følgende fremgår af forarbejderne til bestemmelsen i dagældende § 745 (lovforslag nr. 218 af 23. april 2003, de almindelige bemærkninger pkt. 3.3):

" [...]

På denne baggrund foreslås det, at bestemmelsen i § 745 (tidligere § 745, stk. 1, jf. nedenfor pkt. 3.3.2. om den foreslåede opdeling af denne bestemmelse) om forsvarerens aktindsigt begrænses til at vedrøre materiale, som politiet har tilvejebragt til brug for den konkrete sag, som sigtelsen eller tiltalen angår. Det bemærkes dog, at materiale, som anklagemyndigheden har til hensigt at fremlægge under domsforhandlingen, fortsat altid vil være omfattet af forsvarerens aktindsigt, uanset om materialet er tilvejebragt til brug for den konkrete sag eller ej.

Den foreslåede bestemmelse i § 745, 1. pkt., indeholder to kriterier, der begge skal være opfyldt, for at materiale er omfattet af forsvarerens

adgang til aktindsigt. Således skal materialet være (1) *tilvejebragt* af politiet, og (2) endvidere skal materialet være tilvejebragt *til brug for den sag, som sigtelsen eller tiltalen angår*.

Materiale vil være tilvejebragt, hvis den efterforskende politikreds - altså den politikreds der har ansvaret for efterforskningen - selv har indsamlet det. Hermed omfattes afhøringsrapporter, gerningsstedbeskrivelser, tekniske rapporter mv. Endvidere vil materiale, der overgives til den efterforskende politikreds, skulle anses for tilvejebragt. Det kan f.eks. være materiale, som den efterforskende politikreds indhenter fra en anden politikreds. Derimod vil oplysninger, der er indsamlet i anden sammenhæng af og opbevares hos eksempelvis en anden politikreds, Rigspolicefens nationale efterforskningsstøttecenter (NEC), et regionalt efterforskningsstøttecenter (REC) eller Politiets Efterretningstjeneste (PET) falde uden for den foreslåede § 745 og dermed ikke være omfattet af forsvarerens adgang til aktindsigt.

Selv om materialet må anses for tilvejebragt af den efterforskende politikreds, vil materialet falde uden for forsvarerens adgang til aktindsigt, hvis materialet ikke kan anses for at være tilvejebragt til brug for den sag, som sigtelsen eller tiltalen angår. Heraf følger, at mere generelle baggrundsoplysninger, som den efterforskende politikreds er i besiddelse af (jf. herom ovenfor), som udgangspunkt ikke vil være omfattet af § 745, 1. pkt., idet sådanne mere generelle oplysninger ikke vil være tilvejebragt til brug for den konkrete sag. Mere generelle baggrundsoplysninger om eksempelvis kriminalitetsmønstre eller persongruppers tilknytning til bestemte netværk eller grupperinger vil således ikke være omfattet af forsvarerens adgang til aktindsigt - heller ikke selv om der på grundlag af sådanne generelle baggrundsoplysninger er udarbejdet en profil af mulige gerningsmænd. Dette gælder uanset, om oplysningerne i anden sammenhæng er indsamlet af den efterforskende politikreds, eller om de er indsamlet af anden politienhed, som eksempelvis NEC, PET eller de regionale støtteefterforskningscentre (REC), og overgivet til den efterforskende politikreds i forbindelse med den konkrete sag. Tilsvarende vil oplysninger, som fremgår af politiets efterforskningsregistre, ikke kunne anses for tilvejebragt til brug for den konkrete sag.

Materiale, der indeholder oplysninger om mistænkte personers aktiviteter i tilknytning til det forhold, som efterforskningen angår - f.eks. om deres færden på gerningstidspunktet - vil dog som udgangspunkt være omfattet af forsvarerens adgang til aktindsigt (medmindre adgang til aktindsigt afslås efter den foreslåede § 745 b, jf. nedenfor).

[...]"

Om begrænsninger i forsvarerens aktindsigt fremgår følgende af de almindelige bemærkninger pkt. 3.3.2.2.:

"Det fremgår af den nugældende formulering af § 745, stk. 4, at hensynet til fremmede magter, til statens sikkerhed eller til sagens opklaring eller tredjemand kan begrunde en fravigelse af § 745, stk. 1, hvis det undtagelsesvis er påkrævet.

Bestemmelsen i § 745, stk. 4, blev indsat for at skabe en balance mellem forsvarerens beføjelser på den ene side og på den anden side en række andre hensyn, som taler imod forsvarerens ret til eksempelvis aktindsigt. Det har i arbejdsgruppen været drøftet, om også andre tungtvejende hensyn end dem, der er opregnet i den nuværende § 745, stk. 4, kan tale imod at give forsvareren adgang til aktindsigt i materiale, der er tilvejebragt af politiet til brug for den konkrete sag, eller for at give forsvareren pålæg om ikke at videregive de oplysninger, forsvareren har modtaget fra politiet. Et sådan hensyn kan f.eks. være hensynet til opklaring af anden alvorlig kriminalitet. Der er i den forbindelse særligt peget på, at oplysninger modtaget fra udenlandske myndigheder eller fra andre politikredse, som udspringer af en igangværende efterforskning i udlandet eller i den anden politikreds, kan være af en sådan art, at den igangværende anden efterforskning afsløres. En adgang for forsvareren og dermed for sigtede eller tiltalte til sådanne oplysninger kan derfor medføre, at myndighedernes muligheder for at efterforske de andre igangværende sager ødelægges.

Tilsvarende er der i praksis et behov for at kunne hemmeligholde fortrolige oplysninger om politiets efterforskningsmetoder i de meget få tilfælde, hvor disse oplysninger overhovedet indgår i sagen. Der kan f.eks. være tale om mere tekniske oplysninger om eksempelvis politiets aflytningsudstyr eller hidtil hemmeligholdte oplysninger om den konkrete gennemførelse af en aflytning. Det vil kunne give anledning til betydelige problemer for politiets fremtidige efterforskningsmuligheder, hvis sådanne oplysninger spredes i kriminelle miljøer. Samtidig vil disse oplysninger som oftest være uden betydning for varetagelsen af sigtedes eller tiltaltes forsvar.

[...]

Endvidere er der efter Justitsministeriets opfattelse behov for at kunne undtage fortrolige oplysninger om politiets efterforskningsmetoder fra forsvarerens adgang til aktindsigt i de meget få tilfælde, hvor disse oplysninger overhovedet indgår i sagen. De mere tekniske oplysninger om eksempelvis politiets aflytningsudstyr mv. vil ofte være uden betydning for at varetage sigtedes eller tiltaltes forsvar, men det vil omvendt kunne skabe betydelige problemer for politiets fremtidige efterforskningsmuligheder, hvis sådanne oplysninger spredes i kriminelle miljøer. Hvorvidt der er tale om fortrolige oplysninger, vil efter Justitsministeriets opfattelse afhænge af, dels om oplysningen er almindelig kendt, dels om politiet har en særlig interesse i at holde oplysningen hemmelig.

Formålet med at hemmeligholde fortrolige oplysninger om politiets efterforskningsmetoder vil derimod ikke kunne opfyldes ved at give forsvareren pålæg om ikke at videregive disse fortrolige oplysninger til sigtede eller tiltalte, da pålægget bortfalder senest, når tiltalte har afgivet forklaring under domsforhandlingen. Der foreslås derfor ikke en tilsvarende udvidelse af bestemmelsen om tavshedsplæg.

[...]

I forbindelse med lovforslagets behandling stillede Folketingets Retsudvalg den 21. maj 2013 et spørgsmål (spørgsmål nr. 35) til justitsministeren, hvor ministeren bl.a. blev anmodet om at redegøre for, om forsvareren efter lovforslaget havde adgang til

oplysninger, som havde stor betydning for den sigtedes eller tiltaltes forsvar, når oplysningerne ikke var tilvejebragt til brug for den konkrete sag, som sigtelsen eller tiltale angik.

Følgende fremgår af ministerens besvarelse:

”Det afgørende for, om forsvareren efter den foreslåede bestemmelse har adgang til aktindsigt, er, om materialet er *tilvejebragt* af politiet til brug for netop *den sag, som sigtelsen eller tiltalen angår*. Det er således ikke afgørende, om politiet eventuelt har journaliseret materialet på en anden sag i politiets journalsystem.

[...]

Der er endvidere grund til at fremhæve, at det generelle objektivitetsprincip for anklagemyndigheden indebærer, at anklagemyndigheden er forpligtet til at fremlægge alle oplysninger under domsforhandlingen, der måtte have betydning for skyldsspørgsmålet i sagen, uanset om oplysningerne er tilvejebragt til brug for den konkrete sag eller ej.

[...]”

Thomas Rørdam har i ”Forsvareren”, 2012, side 153, anført følgende om forsvarerens adgang til aktindsigt efter bestemmelsen i § 729 a, stk. 3:

”Når bestemmelsen i § 729 a, stk. 3, sammenholdes med forarbejderne, kan området for forsvarerens adgang til aktindsigt fastlægges således:

- 1) Alle former for bevismateriale, der er tilvejebragt af politiet, hvis anklagemyndigheden har til hensigt at fremlægge det under hovedforhandlingen, uanset om materialet er tilvejebragt til brug for den konkrete sag eller ej.
- 2) Andet materiale, som omfattes af udtrykket ”det materiale, som politiet har tilvejebragt til brug for den sag, som sigtelsen eller tiltalen angår”, jf. § 729 a, stk. 3.
- 3) Andet materiale, som ikke omfattes af udtrykket, men som ikke er uden betydning for straffesagen, jf. objektivitetsprincippet.”

Tvister om forsvarerens adgang til aktindsigt efter § 729 a, stk. 3, kan indbringes for retten, jf. § 746, stk. 2.

2.2. Det følger af retsplejelovens § 729 c, stk. 1, nr. 6, at retten efter anmodning fra politiet kan bestemme, at reglerne om forsvarerens og sigtedes ret til aktindsigt efter §§ 729 a, og 729 b fraviges, hvis det er påkrævet af hensyn til beskyttelse af fortrolige oplysninger om politiets efterforskningsmetoder. Det følger videre af § 729 c, stk. 2, at afgørelse efter stk. 1 ikke kan træffes, hvis det giver anledning til væsentlige betænkeligheder for varetagelsen af sigtedes forsvar.

§ 729 c fik i lighed med § 729 a sin nuværende ordlyd ved lov nr. 436 af 10. juni 2003, ligesom bestemmelsens indhold ved lov nr. 215 af 31. marts 2004 blev flyttet fra § 745 b til retsplejelovens § 729 c og § 745 b ophævet.

Følgende fremgår af forarbejderne til bestemmelsen i dagældende § 745 b (lovforslag nr. 218 af 23. april 2003, de specielle bemærkninger til bestemmelsen):

”Det foreslås, at der indsættes en ny bestemmelse i retsplejeloven om undtagelse af materiale fra forsvarerens aktindsigt efter § 745. Bestemmelsen er til dels en videreførelse af den gældende bestemmelse i § 745, stk. 4, men indebærer en udvidelse af adgangen til at fravige forsvarerens adgang til aktindsigt.

Med bestemmelsen foreslås det, at materiale kan undtages fra forsvarerens adgang til aktindsigt på ubestemt tid - altså også efter domsforhandlingens begyndelse og sagens afslutning - hvis dette er påkrævet for at varetage det hensyn, der begrundes fravigelsen af forsvarerens ret til aktindsigt efter § 745.

[...]

Det foreslås i stk. 1, nr. 6, at også hensynet til beskyttelse af fortrolige oplysninger om politiets efterforskningsmetoder vil kunne begrunde en begrænsning af forsvarerens adgang til aktindsigt, hvis disse oplysninger undtagelsesvis indgår i sagen. Der er her tale om en type af oplysninger, der typisk vil være uden betydning for varetagelsen af sigtedes eller tiltaltes forsvar. Mere tekniske oplysninger af politiets aflytningsudstyr og -metoder mv. vil eksempelvis kunne karakteriseres som oplysninger om politiets efterforskningsmetoder. En sådan oplysning vil også være fortrolig, hvis politiet har en særlig interesse i at holde oplysningen hemmelig, og oplysningen ikke er almindeligt kendt.

[...]

Det følger udtrykkeligt af den foreslåede bestemmelse i stk. 2, at hvis en fravigelse af forsvarerens ret til aktindsigt efter § 745 vil give anledning til væsentlige betænkeligheder for varetagelsen af sigtedes eller tiltaltes forsvar, kan der aldrig ske undtagelse af materialet. Dette gælder uanset, om det hensyn, der begrundes anmodningen om begrænsning i forsvarerens adgang til aktindsigt, måtte være af meget væsentlig betydning. I disse tilfælde må politiet således enten lade forsvareren få det pågældende materiale - eventuelt med et tavshedspålæg - eller frafalde sigtelsen eller tiltalen.

[...]”

2.3. For så vidt angår retspraksis kan nævnes følgende kendelser:

U 2008.2071Ø:

Efter henvendelse fra en anonym person fandt politiet i en elevatorskakt nogle tasker, der indeholdt bl.a. flere våben, penge og narkotika. Samme dag installerede politiet aflytnings- og videoovervågningsudstyr i og ved elevatorskakten for derved at finde mulige gerningsmænd. Udstyret blev efterfølgende stjålet. En dna-analyse påviste, at T's fingeraftryk sad på flere af effekterne. Forsvareren for T, der blev tiltalt for overtrædelse af bl.a. straffelovens § 191, stk. 2, jf. stk. 1, og § 192 a, anmodede politiet om at fremkomme med nærmere specificerede oplysninger om aflytnings- og videoovervågningsudstyret, herunder oplysning om, hvor de enkelte komponenter i aflytnings- og videoovervågningsudstyret havde befundet sig. Det afslog politiet og anførte som begrundelse herfor bl.a., at oplysningerne ikke var nedfældet eller beskrevet i rapportform eller i øvrigt tilvejebragt til brug for straffesagen. Afslaget blev indbragt for byretten, der besluttede ikke at imødekomme en anmodning fra forsvareren om at pålægge politiet at fremkomme med nærmere angivne oplysninger. Landsretten tiltrådte, at der i sagen var grundlag for at fravige forsvarerens adgang til aktindsigt i medfør af retsplejelovens § 729 c, stk. 1, nr. 6, og at dette ikke gav anledning til væsentlige betænkeligheder for varetagelsen af T's forsvar, jf. retsplejelovens § 729 c, stk. 2

U 2013.2102H

Højesteret imødekom en anmodning fra anklagemyndigheden om, at sigtede og forsvareren ikke skulle have ret til aktindsigt i en række dokumenter, som indeholdt fortrolige oplysninger om politiets efterforskningsmetode, jf. retsplejelovens § 729 c, stk. 1, nr. 6. Højesteret udtalte, at der ved afgørelsen af, om en efterforskningsmetode er omfattet af udtrykket »fortrolige oplysninger«, måtte lægges vægt på, om oplysningen er almindelig kendt, og om politiet har en særlig interesse i at holde oplysningen hemmelig. Efter de fremkomne oplysninger lagde Højesteret til grund, at efterforskningsmetoden ikke var almindeligt kendt, og at det var påkrævet at undtage materialet fra aktindsigt. Med hensyn til spørgsmålet, om undtagelse af materialet fra aktindsigt ville give anledning til væsentlige betænkeligheder for varetagelsen af sigtedes forsvar, jf. § 729 c, stk. 2, udtalte Højesteret, at det efter forarbejderne er en forudsætning, at materialet er uden betydning for skyldsspørgsmålet eller strafudmålingen i sagen. Efter karakteren af materialet var dette uden betydning for varetagelsen af sigtedes forsvar. Betingelserne for at begrænse aktindsigten var derfor opfyldt.

3. Rigsadvokatens bemærkninger

Sagen vedrører spørgsmålet om, hvorvidt oplysninger om politiets placering af aflytningsudstyr er omfattet af forsvarerens almindelige adgang til aktindsigt efter retsplejelovens § 729 a, stk. 3.

Det er anklagemyndighedens opfattelse, at sådanne oplysninger er af mere generel/teknisk karakter, der ikke kan anses for tilvejebragt til brug for den sag, som tiltalen angår, og dermed heller ikke er omfattet af forsvarerens almindelige adgang til aktindsigt efter § 729 a, stk. 3.

Kun hvor oplysninger skønnes at være af betydning for skyldsspørgsmålet i sagen, vil anklagemyndigheden i medfør af objektivitetsprincippet være forpligtet til at fremlægge oplysninger herom.

3.1. Efter anklagemyndighedens opfattelse er selve opsætningen af aflytningsudstyr et naturligt accessorium til en kendelse om indgreb i meddelelshemmeligheden efter retsplejelovens § 780, stk. 1, nr. 2.

Som følge heraf bliver der i praksis ikke udarbejdet politirapporter, der beskriver selve indgrebets praktiske iværksættelse, hvorimod resultatet af aflytningen nedfældes i en aflytningsrapport, hvor også tidspunktet for aflytningens opstart noteres.

På tilsvarende vis bliver der heller ikke i forbindelse med en kendelse om tilladelse til telefonaflytning i medfør af § 780, stk. 1, nr. 1, skrevet en rapport om iværksættelsen af telefonaflytningen, hvorimod selve de aflyttede samtaler nedfældes i en aflytningsrapport.

3.2. Efter anklagemyndighedens opfattelse må Østre Landsrets kendelse af 5. marts 2018 forstås sådan, at oplysninger om placering af aflytningsudstyr – selv om de ikke fremgår af en egentlig rapport – er en sådan del af sagen, at de som udgangspunkt må anses for omfattet af forsvarerens adgang til aktindsigt efter § 729 a, stk. 3, men at oplysningerne efter anmodning fra politiet kan undtages fra aktindsigten i medfør af § 729 c, stk. 1, nr. 6.

Kendelsen får dermed som afledet konsekvens, at politiet i alle sager, hvor der anvendes rumaflytning, skal anmode retten om at bestemme, at oplysninger om placering af aflytningsudstyret undtages fra forsvarerens aktindsigt, jf. § 729 c, stk. 1, nr. 6.

Dette er efter anklagemyndighedens opfattelse ikke i overensstemmelse med forarbejderne til bestemmelserne i retsplejelovens § 729 a, stk. 3, og § 729 c, stk. 1, nr. 6.

Jeg skal i denne forbindelse navnlig henvise til følgende to afsnit i lovforslag nr. 218 af 23. april 2003, de almindelige bemærkninger pkt. 3.3.2.2 [mine understregninger]:

”Tilsvarende er der i praksis et behov for at kunne hemmeligholde fortrolige oplysninger om politiets efterforskningsmetoder i de meget få tilfælde, hvor disse oplysninger overhovedet indgår i sagen. Der kan f.eks. være tale om mere tekniske oplysninger om eksempelvis politiets aflytningsudstyr eller hidtil hemmeligholdte oplysninger om den konkrete gennemførelse af en aflytning. Det vil kunne give anledning til betydelige problemer for politiets fremtidige efterforskningsmuligheder, hvis sådanne oplysninger spredes i kriminelle miljøer. Samtidig vil disse oplysninger som oftest være uden betydning for varetagelsen af sigtedes eller tiltaltes forsvar.”

Og

”Endvidere er der efter Justitsministeriets opfattelse behov for at kunne undtage fortrolige oplysninger om politiets efterforskningsmetoder fra forsvarerens adgang til aktindsigt i de meget få tilfælde, hvor disse oplysninger overhovedet indgår i sagen. De mere tekniske oplysninger om eksempelvis politiets aflytningsudstyr mv. vil ofte være uden betydning for at varetage sigtedes eller tiltaltes forsvar, men det vil omvendt kunne skabe betydelige problemer for politiets fremtidige efterforskningsmuligheder, hvis sådanne oplysninger spredes i kriminelle miljøer. Hvorvidt der er tale om fortrolige oplysninger, vil efter Justitsministeriets opfattelse afhænge af, dels om oplysningen er almindelig kendt, dels om politiet har en særlig interesse i at holde oplysningen hemmelig.”

Som det fremgår af disse citater, synes det forudsat, at oplysninger om politiets efterforskningsmetoder, herunder oplysninger om politiets aflytningsudstyr eller den konkrete gennemførelse af en aflytning, ikke er en del af sagen, og dermed kun i meget få tilfælde vil indgå i en sag.

Dette er hidtil af anklagemyndigheden fortolket således, at disse oplysninger som udgangspunkt ikke er en del af sagen, og at det kun er i de tilfælde, hvor oplysningerne undtagelsesvis indgår i sagen i form af en rapport eller andet materiale, at de vil være omfattet af forsvarerens adgang til aktindsigt efter § 729 a, stk. 3. Ligeledes er det først i disse tilfælde, at spørgsmålet om begrænsning af forsvarerens adgang til aktindsigt, jf. § 729 c, stk. 1, nr. 6, aktualiseres.

3.3. I den foreliggende sag er det endvidere anklagemyndighedens opfattelse, at der heller ikke i medfør af objektivitetsprincippet var anledning til at indhente og fremlægge oplysninger om placering af aflytningsudstyret.

I forhold til resultatet af rumaflytningerne må det afgørende således være, hvad der blev talt om på aflytningerne, hvilket beror på en helt sædvanlig bevisvurdering. I denne

forbindelse skønnes oplysninger om aflytningsudstyrets placering ikke at kunne bidrage yderligere til belysning heraf.

Som beskrevet ovenfor kunne der på flere af aflytningerne høres bankelyde i baggrunden. Dette blev af anklagemyndigheden fremhævet som et *indicium* for, at de aflyttede personer var beskæftiget med at bearbejde kokain, hvorimod forsvareren var af den opfattelse, at lydene i lige så høj grad kunne antages at stamme fra de tiltaltes arbejde med at hakke grøntsager eller lignende.

I mangel af øjenvidner eller fotodokumentation ville en oplysning om aflytningsudstyrets nærmere placering imidlertid ikke kunne belyse spørgsmålet om, hvorvidt bankelydene stammede fra den ene eller anden aktivitet, yderligere.

Selvom aflytningsudstyret således skulle vise sig at være placeret i køkkenet, ville det stadig kunne anføres, at bankelydene stammede fra de tiltaltes beskæftigelse med at bearbejde kokain, ligesom det kunne anføres, at de stammede fra de tiltaltes beskæftigelse med at hakke grøntsager.

På denne baggrund er det anklagemyndighedens opfattelse, at oplysningen om aflytningsudstyrets placering var uden betydning for skyldsspørgsmålet, og at anklagemyndigheden således ikke var forpligtet til i medfør af objektivitetsprincippet at fremlægge oplysninger herom.

Om de tiltalte er skyldige i overtrædelse af straffelovens § 191, beror i sidste ende på rettens samlede vurdering af alle sagens omstændigheder, herunder aflytningernes indhold, tilstedeværelsen af kokain, store pengebeløb og regnskabsbog i lejligheden, m.v. I denne forbindelse beror det ligeledes på rettens konkrete vurdering, om anklageren eller forsvareren havde anskueliggjort at bankelydende stammede fra den ene eller anden aktivitet.

3.4. Sammenfattende gøres det herefter gældende, at oplysninger om aflytningsudstyrets placering som udgangspunkt er en oplysning, der ikke er omfattet af forsvarerens almindelige adgang til aktindsigt efter § 729 a, stk. 3.

Kun hvis sådanne oplysninger må antages at have betydning for skyldsspørgsmålet må anklagemyndigheden i medfør af objektivitetsprincippet være forpligtet til at fremlægge dem, hvilket imidlertid ikke var tilfældet i den foreliggende sag.

Advokat Ole Schmidt har modtaget kopi af dette kæreskrift.

Den forkyndte kæremeddelelse samt agens akter på USB-stik vedlægges.

Med venlig hilsen

Anne Risager
Specialanklager